

4 Φεβρουαρίου 2011

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Σε αναπροσανατολισμό της τακτικής τους με κύριο χαρακτηριστικό την προσαρμογή της εμπορικής πολιτικής τους στα στενά περιθώρια που αφήνει το κλίμα ασφυξίας στην αγορά, προχωρούν πλέον οι οινοποιητικοί συνεταιρισμοί.

Η επιλογή αυτή είναι μονόδρομος, τονίστηκε χαρακτηριστικά σε σημερινή έκτακτη πανελλήνια σύσκεψη της ΚΕΟΣΟΕ, ώστε να αποτραπούν τα χειρότερα και συγκεκριμένα το κλείσιμο πολλών ΑΣΟ με ό,τι αυτό συνεπάγεται για εκατο-ντάδες τοπικές κοινωνίες.

Στο πλαίσιο αυτό ο σχεδιασμός των οινοποιητικών συνεταιρισμών για τη νέα χρονική περίοδο περιλαμβάνει περιορισμό λειτουργικών δαπανών και εμπορική πολιτική προσαρμοσμένη απολύτως στις ανάγκες της αγοράς (αγορά ποιοτικής ά ύλης , μόνο από συνεταιρισμένους αμπελουργούς και σε ποσότητες που αντέχει η ΑΣΟ κλπ).

Η επιβίωση των οινοποιητικών συνεταιρισμών είναι απόλυτη προτεραι-ότητα, τόνισε ο πρόεδρος της ΚΕΟΣΟΕ Χρ. Μάρκου, γι' αυτό και θα πρέπει να ληφθούν επείγοντως τα αναγκαία μέτρα στην κατεύθυνση αυτή .

Τόσο ο κ. Μάρκου, όσο και ο διευθυντής της Οργάνωσης Παρ. Κορδοπάτης και ο πρόεδρος της ΕΔΟΑΟ Μιχ. Βουμβουλάκης που επίσης αναφέρθηκαν διεξο-δικά στην κατάσταση που διαμορφώνεται, τόνισαν ότι:

- Η προσπάθεια των ΑΣΟ δεν θα αποδώσει αν δεν συνοδεύεται και από την έμπρακτη απόδειξη των ρητορικών – μέχρι τώρα – εξαγγελιών της Πολιτείας για εφαρμογή της νομοθεσίας και πάταξη του αθέμιτου ανταγωνισμού.
- Είναι επιτακτική πλέον η ανάγκη της ηλεκτρονικής παρακολούθησης της παραγωγής του κλάδου ώστε το Αμπελουργικό μητρώο, οι δηλώσεις συγκομιδής και οι αναλυτικές δηλώσεις παραγωγής να διασταυρώνονται αυτόματα, προκειμένου να προστατευτούν οι νόμιμοι αμπελουργοί και οι καταναλωτές.
- Οι οινοποιητικοί συνεταιρισμοί θα πρέπει να ενισχύσουν τον εξαγωγικό προσανατολισμό τους αφ' ενός με βάση το Στρατηγικό Σχέδιο που έχουν έγκαιρα υιοθετήσει και αφ' ετέρου αξιοποιώντας τις δυνατότητες της πολιτικής της εξωστρέφειας που προωθεί η κυβέρνηση.

Στα μέτρα που συζητήθηκαν δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην γνωστή εκκρεμότητα με το ΟΥΖΟ και συγκεκριμένα στην ανάγκη να θεσπιστεί υποχρεωτικά η χρήση ελληνικής προέλευσης γεωργικών α' υλών για την παραγωγή αλκοόλης που χρησιμοποιείται για την παρασκευή του.

Σημειώνεται ότι η κατάσταση που διαμορφώνεται στον κλάδο και στην αγορά κρασιού είναι πλέον δραματική καθώς:

- Οι πωλήσεις οίνου ανά επιχείρηση είναι μειωμένες από 15 – 45%
- Η διεύρυνση του χρονικού ορίου των πιστώσεων σε συνδυασμό με την έλλειψη ρευστότητας και την αδυναμία δανεισμού καταργεί ουσιαστικά ακόμη και την δυνατότητα στοιχειώδους λειτουργίας των ΑΣΟ

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΩΝ ΑΔΙΕΞΟΔΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

ΑΣΦΥΚΤΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ο κίνδυνος κατάρρευσης, αρκετών οινοποιητικών οργανώσεων, εν μέσω της οικονομικής κρίσης που πλήττει την χώρα, είναι πλέον ορατός.

Η δραστική περιστολή της καταναλωτικής δαπάνης, έχει επιδράσει αρνητικά κυρίως στην κατανάλωση εμφιαλωμένων οίνων και ειδικότερα στην on trade (εστίαση) αγορά.

Τα μέσα ποσοστά μείωσης των πωλήσεων οίνων ανάλογα με την παλέτα των προϊόντων και ανεξάρτητα από το είδος (συνεταιριστική ή ιδιωτική οινοβιομηχανία) της επιχείρησης κυμαίνεται από 15% έως 45%. Χαρακτηριστική και εμφανής πλέον, είναι η τάση στροφής σε εξαγωγικούς προορισμούς προκειμένου να μετριαστούν οι απώλειες στην εσωτερική αγορά.

Η πτώση όμως του κύκλου εργασιών, αποκτά πολλαπλασιαστική βαρύτητα, όταν προσμετρηθούν οικονομικές συνιστώσες όπως:

□ Η ασφυξία ρευστότητας που προέρχεται από:

- Την διεύρυνση χρονικού ορίου των πιστώσεων
- Την αδυναμία άντλησης ρευστού από τις πιστώσεις επί απαιτήσεων
- Παρά τον περιορισμό του ύψους των ακάλυπτων επιταγών, αυτές δεν αποτελούν εγγυημένο πλέον «εργαλείο» χρηματοδότησης

- Την δυσκολία τραπεζικού δανεισμού και μάλιστα έστω με υψηλό κόστος
- Την αδυναμία αναχρηματοδότησης των δανείων

- Η αύξηση των επισφαλών απαιτήσεων και η απώλεια σημαντικών εσόδων, από τις διαδοχικές πτωχεύσεις εταιρειών
- Η αλλαγή των φορολογικών νόμων, στην κατεύθυνση του αυστηρού ελέγχου απόδοσης έμμεσων και παρακρατούμενων φόρων
- Η παύση πληρωμών οφειλών του δημοσίου (κυρίως επιστροφή Φ.Π.Α.) προς τις επιχειρήσεις
- Η κατά κανόνα σταθερή φύση των εξόδων ιδιαίτερα για τις Α.Σ.Ο.
- Η αρνητική επίδραση που επιφέρουν, τα υψηλά αποθέματα, που αποκτήθηκαν υπό το πρίσμα της «κοινωνικής πολιτικής» ή και της «στήριξης του αγροτικού εισοδήματος» με αποτέλεσμα τις έντονες πιέσεις για αποπληρωμή της παραγωγής, που δεν είναι δυνατόν να ρευστοποιηθεί στην αγορά
- Η αρνητική σχέση των ήδη χαμηλών τιμών εξαγοράς της σταφυλικής παραγωγής, σε συνάρτηση με τις τιμές οίνου, που το εμπόριο προσφέρει σήμερα, με αποτέλεσμα τα αποθέματα να μπορούν να ρευστοποιούνται μόνο με ζημία. (Στις περιπτώσεις αγοράς οίνου με μετρητά, οι τιμές μπορεί να ξεκινούν και από 0,18 €/lt.

Η αλληλεπίδραση των αρνητικών οικονομικών παραμέτρων, σε συνδυασμό με τις απαισιόδοξες προοπτικές της ελληνικής οικονομίας όσον αφορά την ανάπτυξη για το 2011, θέτουν σοβαρό θέμα επιβίωσης των συνεταιριστικών οινοποιητικών οργανώσεων καθώς δεν έχουν υιοθετηθεί μέτρα άμεσης απόδοσης, από την κυβέρνηση που θα αντέστρεφαν τον φαύλο κύκλο στον οποίο έχουν εισέλθει οι επιχειρήσεις.

Πλέον έχει γίνει κοινή συνείδηση, ότι πρωταρχικό στόχο για το έτος που διανύουμε, αποτελεί η συντήρηση και μόνο της επιχειρηματικής δραστηριότητας των Α.Σ.Ο., αλλά και ο επαναπροσδιορισμός της φιλοσοφίας λειτουργίας τους σε επιχειρηματική βάση, εν' όψει μάλιστα και του τρυγητού του 2011.

Η ΚΕΟΣΟΕ, δραστηριοποιήθηκε στην κατεύθυνση της χαλάρωσης των ασφυκτικών πιέσεων ρευστότητας των συνεταιριστικών οινοποιείων, πετυχαίνοντας την παράταση των δόσεων του άτοκου δανεισμού περιόδου 2009/10, κατά ένα έτος, την έγκριση άτοκου δανείου με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου περιόδου 2010/11 ύψους 15.000.000 € και την διεκδίκηση για έγκριση έντοκου δανείου με εγγύηση του ελληνικού δημοσίου ύψους 25.000.000 €.

Η εξέλιξη αυτή συνεκτιμώμενη με τη δυσκολία υλοποίησης των παραπάνω αιτημάτων και σε συνδυασμό με την προβληματική διάσταση των δημοσιονομικών περιορισμών, δίνει το στίγμα και το μέτρο των δυνατοτήτων παρέμβασης, με αιτήματα παρόμοιου χαρακτήρα. Η ΚΕΟΣΟΕ εκτιμά ότι τα περιθώρια διεκδίκησης αιτημάτων με περιεχόμενο που επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, στη συγκυρία αυτή, είναι μικρά χωρίς αυτό να σηματοδοτεί παραίτηση άσκησης πιέσεων και σε τέτοια κατεύθυνση.

Να τονισθεί όμως ότι μέσω του κρατικού προϋπολογισμού η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση των εσόδων που προέρχονται από την φορολόγηση επιχειρήσεων, συνεπώς προβλέπεται ότι οι ροές χρήματος θα έχουν αντίστροφη κατεύθυνση δηλαδή: επιχειρήσεις προς προϋπολογισμό και όχι προϋπολογισμός προς επιχειρήσεις.

Λαμβάνοντας λοιπόν υπ' όψιν, την σημερινή αρνητική συγκυρία, αλλά και το εχθρικό περιβάλλον που έχει δημιουργηθεί, οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις, οφείλουν να

διερευνήσουν και να εντάξουν στις δραστηριότητες τους, δράσεις που συμβάλλουν με μεγαλύτερη βαρύτητα στον προσανατολισμό τους στις αγορές και μάλιστα στην αύξηση της εξωστρέφειας τους, αφού διαφαίνεται ότι η κρίση στο εσωτερικό της χώρας, θα έχει μεγαλύτερη διάρκεια και ορίζοντα και μετά το τέλος του 2011.

Παράλληλα θα πρέπει να αξιοποιηθούν όλα τα διαθέσιμα προγράμματα (χρηματικές ροές προς επιχειρήσεις)που ανακοινώνονται στο πλαίσιο της υποβοήθησής τους για την αντιμετώπιση της κρίσης και όχι μόνο (προγράμματα ΟΑΕΔ, Αναπτυξιακός νόμος, προγράμματα ΥΑΑΤ, Υπ. Αν κ.α), χωρίς αυτό να αποτελεί βραχυπρόθεσμη λύση αφού τα προγράμματα αυτά επιφέρουν διαρθρωτικές αλλαγές σε βάθος χρόνου.

Είναι γεγονός ότι τα πέντε τελευταία χρόνια, η ΚΕΟΣΟΕ κατόρθωσε να κατευθύνει πόρους στους συνεταιρισμούς και τους αμπελουργούς, ύψους δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ (Αποστάξεις κρίσης, αποστάξεις, Ενιαία Ενίσχυση, Επιδοτήσεις, Άτοκες χρηματοδοτήσεις. Η εφαρμογή όμως τέτοιων μέτρων, ανεξαρτήτως της περιόδου κρίσης που διανύουμε, δεν είχε σαν αποτέλεσμα των εξάλειψη των ίδιων προβλημάτων, που εμφανίζονται όμοια κάθε χρόνο (Αποθέματα, χαμηλές τιμές, αθέμιτος ανταγωνισμός κλπ). Παρά το ότι η ΚΕΟΣΟΕ, έχει αιτιολογήσει προς το υπουργείο Α.Α.Τ., ότι μεγάλη ευθύνη για την ανισορροπία του τομέα έχει το ίδιο το κράτος, εξ αιτίας της αδυναμίας του να εφαρμόσει τους νόμους, δεν παύει τα μέτρα που ελήφθησαν να έχουν πυροσβεστικό και προσωρινό χαρακτήρα, που δεν θεραπεύουν τα αίτια, ενώ δεν είναι αυτονόητο, ότι το ΥΑΑΤ εξ αιτίας της οικονομικής κρίσης κυρίως, θα έχει την πολιτική βούληση να υιοθετεί παρόμοιου είδους μέτρα σε βάθος χρόνου, με την δικαιολογία ότι επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό, παρ' ότι φέρει την κύρια ευθύνη για την στρέβλωση του τομέα .

Συνεπώς οφείλουμε να επανεξετάσουμε και τον προσανατολισμό των ενεργειών μας και να προσαρμοστούμε στα νέα δεδομένα που απαιτούν ακόμη και την αλλαγή των αντιλήψεων μας επί των χρόνιων πρακτικών μας, υιοθετώντας λογικές, που να μην στηρίζουν το αγροτικό εισόδημα, μέσω όμως διαδικασιών που στοχεύουν στην δημιουργία υπεραξίας των προϊόντων που παράγουμε στην αγορά, άποψη που διατυπώνεται κάθετα και από το ΥΑΑΤ στο πλαίσιο της ανασυγκρό-τησης των Α.Σ.Ο., αλλά και από την ΠΑΣΕΓΕΣ. Πρέπει επί τέλους να αναπροσαρμόσουμε τις πρακτικές μας, στην κατεύθυνση που θα ανατρέψει την αντίληψη που κυριαρχεί στους κόλπους του ΥΑΑΤ και όχι μόνο, ότι ορισμένες συνεταιριστικές οργανώσεις:

- Γίνονται αποδέκτες της σταφυλικής παραγωγής, που λόγω ποιότητας δεν παραλαμβάνει το ιδιωτικό εμπόριο
- Δεν ελέγχουν τους αμπελουργούς, ως προς τις προδιαγραφές της παραλαμβανόμενης πρώτης ύλης, δηλαδή παραλαμβάνουν με όρους ποσότητας και όχι ποιότητας
- Γίνονται αποδέκτες σταφυλικής παραγωγής από αμπελώνες που δεν διαθέτουν δικαιώματα φύτευσης.

□ Ανέχονται αντιλήψεις, βάσει των οποίων ο αμπελουργός είναι προμηθευτής πρώτης ύλης και όχι μέτοχος του συνεταιρισμού και αποδέκτης των αρχών του «συνεταιριζέσθαι».

Κάθε οινοποιητικός συνεταιρισμός έχει σήμερα ένα εξατομικευμένο και άρα διαφοροποιημένο υπόβαθρο προβλημάτων. Η ΚΕΟΣΟΕ προσπάθησε με οριζόντιες πολιτικές, να δημιουργήσει ένα καλύτερο μακροοικονομικό περιβάλλον για τις δράσεις του συνεταιρισμού και αυτό αποτελεί και σήμερα πολιτική επιδίωξη.

Σήμερα δεν υπάρχουν γενικευμένες συνταγές, αφού κάθε οικονομικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι Α.Σ.Ο., συνδέεται κατά κύριο λόγο με την συρρίκνωση του κύκλου εργασιών τους και τη διασφάλιση ρευστότητας.

Στις δύο αυτές κατευθύνσεις οι οινοποιητικοί συνεταιρισμοί θα πρέπει βραχυπρόθεσμα να εξετάσουν και το ενδεχόμενο ρευστοποίησης αποθεμάτων με διασφαλισμένη κάλυψη της απαίτησής τους, σε τιμές που καλύπτουν έστω τα κόστη τους. Είναι όμως γεγονός ότι όπως κατέδειξε και η απογραφή των αποθεμάτων της 31/7/2010, στην αγορά οίνου δεν υπάρχουν απεριόριστες ποσότητες και το πρόβλημα σήμερα εστιάζεται περισσότερο στην περιστολή της καταναλωτικής δαπάνης, παράμετρος που δεν αναμένεται να έχει θεαματική μεταβολή βραχυπρόθεσμα. Με την επίγνωση αυτή οι οινοποιητικοί συνεταιρισμοί, πρέπει να δομήσουν τη στρατηγική τους, για τον επόμενο τρυγητό.

Η ΚΕΟΣΟΕ, θα συνεχίσει προς όλες τις κατευθύνσεις της προσπάθειές της, με άξονα την ομαλοποίηση της παραγωγής και την αποκατάσταση υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά.

Η ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΟΥ ΑΔΙΕΞΟΔΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ

Ένα χρόνο μετά την κατάθεση της έκθεσης για την αποκατάσταση του υγιούς ανταγωνισμού στον αμπελοοινικό τομέα στην τότε υπουργό Α.Α.Τρ κ. Κ. Μπατζελή, η σημασία του πολιτικού περιεχομένου της έκθεσης γίνεται ακόμη μεγαλύτερη εν μέσω της δημοσιονομικής κρίσης, αφού πλέον πανθομολογείται ότι η σημερινή κρίση έχει σαν βασική αιτία την κρίση των θεσμών.

Ο ελληνικός αμπελοοινικός τομέας, ως υποσύνολο της ελληνικής οικονομίας παρουσιάζει όμοιες παθογένειες, με αυτές που παρατηρούνται στις σχέσεις κράτους και επιχειρηματικής δραστηριότητας με άλλους κλάδους.

Κοινός παρανομαστής σε όλες τις αιτιάσεις που οδήγησαν σε βαθιά ύφεση τη χώρα, αλλά και τον τομέα μας είναι η παντελής έλλειψη διάθεσης του κράτους, για εφαρμογή κοινών κανόνων στην κατεύθυνση της εύρυθμης λειτουργίας από την παραγωγή έως και την αγορά.

Στην έκθεση που κατέθεσε η ΚΕΟΣΟΕ τον Νοέμβριο του 2009, προσέγγισε τις αδυναμίες του τομέα στα τρία στάδια ανάπτυξης του προϊόντος, δηλαδή το πρωτογενές, το μεταποιητικό και την αγορά.

Είναι γεγονός ότι η φυσική αφετηρία των προβλημάτων εστιάζεται στον πρωτογενή τομέα και η επίλυσή τους θα είχε άμεση αντανάκλαση και στον μετα-ποιητικό τομέα και στον τομέα της αγοράς.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναλύσουμε θέματα τα οποία έχουν δημι-ουργήσει με πάγιο τρόπο δεδομένα, που εάν δεν επιλυθούν θα οδηγηθούμε με βεβαιότητα σε σημαντική από άποψη έκτασης, απώλεια του ελληνικού αμπελώνα. Πρέπει να γίνει επιτέλους αντιληπτό ότι η απουσία ευνομίας στον κλάδο, έχει άμεσο αντίκτυπο, στο τμήμα εκείνο της ελληνικής οινοπαραγωγής, που αν μη τι άλλο διαθέτει δικαιώματα και αποτελεί το νόμιμο Αμπελουργικό Δυναμικό της χώρας. Είναι σημαντικό από την άποψη αυτή, να πραγματοποιηθεί μια πρώτη ανάλυση των πραγματικών συνθηκών που επικρατούν στον κλάδο μας, όσον αφορά την προσφορά σταφυλιών.

Ανάλυση της προσφοράς

Η αμπελοκαλλιέργεια οινοσταφύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και κατά συνέπεια στην Ελλάδα, αποτελεί για τους φυσικούς φορείς της τους αμπελουργούς, ένα κλειστό επάγγελμα, από την εφαρμογή του ΚΑΝ (ΕΚ) 822/76.

Η υποκείμενη σε αδειοδότηση καλλιέργεια της αμπέλου οινοσταφύλων, εκτός των άλλων είχε στόχο την δημιουργία υπεραξίας στις περιοχές, που παραδοσιακά καλλιεργείτο το αμπέλι και παράγονταν οίνοι ποιότητας (γαλλικό μοντέλο). Η πρόνοια αυτή εκτός της διαφύλαξης της ποιότητας είχε παράλληλα σαν στόχο την αποφυγή δημιουργίας πλεονασμάτων και ταυτόχρονα την διασφάλιση ικανοποιητικού εισοδήματος στους συντελεστές παραγωγής, μέσω της ελεγχόμενης προσφοράς και ως προς τον όγκο και ως προς την προέλευση και την ποιότητα.

Οι προϋποθέσεις αυτές ίσχυσαν σε μεγάλο βαθμό στα ευρωπαϊκά οινοπα-ραγωγά κράτη, με αποτέλεσμα τα προϊόντα τους να απολαμβάνουν αξιολογικά με-ριδία στην παγκόσμια αγορά.

Στη χώρα μας αν και η βασική νομοθεσία θεσπίστηκε με όμοια χαρακτηρι-στικά την

δεκαετία 1975 – 1985, δεν κατέστη ποτέ δυνατόν να ελεγχθεί η προσφο-ρά ούτε ως προς τον όγκο, ούτε ως προς την ποιότητα. Για τον λόγο αυτό άλλωστε σήμερα, ο ετήσιος όγκος οινοπαραγωγής δεν εκτιμάται με απογραφικά στοιχεία, αλλά προσεγγιστικά με υποθέσεις, γεγονός που εγείρει σοβαρές αμφιβολίες ως προς την ορθότητα της δηλούμενης παραγωγής, σε σύγκριση με την πραγματική παραγωγή που παραλαμβάνουν τα οινοποιεία, είτε υποβάλλουν δηλώσεις παραγωγής είτε όχι.

Σήμερα είναι ευρέως γνωστό ότι σταφυλική παραγωγή προς οινοποίηση εισφέρουν:

- Τα νόμιμα φυτεμένα αμπέλια, εκτάσεων περίπου 700.000 στρεμμάτων, συμπεριλαμβανομένων των αμπελώνων που έχουν αποδόσεις ανώτερες του επιτρεπόμενου ορίου, όταν αυτό προβλέπεται.
- Οι παράνομα φυτεμένοι αμπελώνες, που εκτιμάται ότι εισφέρουν περίπου το 20% των προσφερόμενων σταφυλιών, ενώ ακόμη και το θέμα της τακτοποίησης 120.000 στρεμμάτων που έχει υποβληθεί για νομιμοποίηση από το 2000, δεν έχει διευθετηθεί στην Commission
- Οι ποικιλίες διπλής και τριπλής χρήσης, που απαγορεύεται να εισέλθουν στον τομέα λόγω του καθεστώτος αδειοδότησης των οιναμπέλων και εκτιμάται ότι εισφέρουν το 20 – 30% της ετήσιας παραγωγής σταφυλιών

Οι παράνομα φυτεμένοι αμπελώνες και οι αμπελώνες με ποικιλίες διπλής και τριπλής χρήσης, συμβάλλουν στο να δημιουργείται μια πλεονασματική προσφορά σταφυλιών στην αγορά με άμεσο αντίκτυπο, την διαμόρφωση χαμηλού κυρίως επιπέδου τιμών, για όλα τα σταφύλια, ανεξαρτήτως νομιμότητας προέλευσής τους.

Στο μεταποιητικό στάδιο η προσφορά αυξάνεται με τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις γλευκών και οίνων ή με τις εισαγωγές οίνων κυρίως τυποποιημένων, πρακτική που και πάλι έχει σαν αποτέλεσμα την καθήλωση των τιμών σταφυλιού, στην ελληνική αγορά, αφού οι οίνοι αυτοί κατά κύριο λόγο πωλούνται ως ελληνικοί.

Το άθροισμα των υποπεριπτώσεων προσφοράς ισοδυναμεί (μετά την αφαι-ρεση των εξαγωγών), με την καθαρή προσφερόμενη παραγωγή οίνου στην χώρα μας.

Παλαιότεροι αλλά και πρόσφατοι έλεγχοι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη χώρα μας κατέδειξαν την προβληματική κατάσταση που επικρατεί στον τομέα και τεκμηριώνει τη

στρεβλή ανάπτυξη του αμπελοοινικού κλάδου και όλως ενδεικτικά παραθέτουμε τα εξής:

□ Η συχνότερη παράβαση που παρατηρείται ανεξαρτήτως γεωγραφικού διαμερίσματος είναι η απόκλιση των δηλώσεων συγκομιδής με το Αμπελουργικό Μητρώο, ως προς την επιφάνεια του αναγραφόμενου αμπελοτεμαχίου.

Συνήθως η επιφάνεια αναγράφεται πολλαπλάσια στη δήλωση συγκομιδής (όταν υποβάλλεται), σε σύγκριση με αυτήν που προκύπτει από τον επιτόπιο έλεγχο ή και είναι δηλωμένη στο αμπελουργικό μητρώο. Η ανακρίβεια αυτή παρέχει την δυνατότητα δήλωσης παραγωγής και παράδοσης πολύ μεγαλύτερων ποσοτήτων σταφυλιών, από αυτές που έχει τη δυνατότητα να παράγει το συγκεκριμένο αμπελοτεμάχιο.

Με τον τρόπο αυτό ο οινοποιός καλύπτει την εισκόμιση ποσοτήτων από μη νόμιμες χρήσεις ή μη νόμιμα αμπελοτεμάχια, αφού εμφανίζει στην αναλυτική δήλωση παραγωγής τις ίδιες ποσότητες, με αυτές που αναγράφονται στην «πλασματική» Δήλωση Συγκομιδής.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν:

Δήλωση Συγκομιδής στην οποία για αμπελοτεμάχιο 27 στρεμμάτων ο αμπε-λουργός δήλωνε παραχθείσα ποσότητα σταφυλιών, όταν το συγκεκριμένο αμπελοτεμάχιο είχε εκριζωθεί τον προηγούμενο χρόνο. Επίσης ελέγχθηκαν σφραγισμένα συνοδευτικά έγγραφα από νομαρχία με την ένδειξη «σταφύλια άγνωστης προέλευσης», πρακτική που νομιμοποιεί την είσοδο στον τομέα σταφυλιών, που δεν δικαιούνται, να οινοποιηθούν.

□ Με τον ίδιο τρόπο (μέσω πλασματικών Δηλώσεων Συγκομιδής) δικαιολογούνται από τους οινοποιούς, ενδοκοινοτικά απόκτούμενες ποσότητες οίνου, οι οποίες διαφεύγουν τον έλεγχο των νομαρχιών, δεν δηλώνονται ως οίνοι αλλοδαπής προέλευσης και ως όγκος αντιστοιχίζονται με παραγωγή αμπελοτεμαχίων, των οποίων όμως η επιφάνεια δεν έχει αντιστοιχη δυναμικότητα παραγωγής.

□ Οι έλεγχοι επίσης κατέδειξαν ότι σε πολλές περιπτώσεις ενδοκοινοτικά από-κτούμενες ποσότητες οίνων (κυρίως από Ιταλία), διακινούνται ως «νέος οίνος εν ζυμώσει» (γλεύκος) δεδομένου ότι η τελειοποίησή του στο ελληνικό έδαφος, παρέχει την δυνατότητα βάσει της υφιστάμενης νομοθεσίας να σημαίνονται ως οίνοι ελληνικής προέλευσης.

Τέλος από έρευνες που πραγματοποιεί η ΚΕΟΣΟΕ, διαπιστώνει ότι υπάρχουν σημαντικές

αποκλίσεις μεταξύ του όγκου των δηλούμενων εισαγωγών ενός κράτους προς της Ελλάδα σύμφωνα με τα δεδομένα που κοινοποιεί η Ελλάδα και του όγκου των δηλούμενων εξαγωγών του κράτους αυτού προς την Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία που αυτό δηλώνει.

Η αναγκαιότητα αξιόπιστων διαδικασιών και εργαλείων ελέγχου

Η ενδεικτική παράθεση των αποτελεσμάτων ελέγχων, καταδεικνύει την αναγκαιότητα χρήσης αξιόπιστων εργαλείων και μηχανισμών ελέγχου, που άλλωστε προβλέπονται από την κοινοτική νομοθεσία.

Βασικό εργαλείο ελέγχου σε όλα τα ευρωπαϊκά οινοπαραγωγή κράτη – μέλη είναι το Αμπελουργικό Μητρώο.

Στη χώρα μας το Αμπελουργικό Μητρώο σε ορισμένες περιπτώσεις παρουσιάζει αποκλίσεις από τους επιτόπιους ελέγχους έως και 65%, ενώ είναι αμφίβολο εάν σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές επικαιροποιείται με τις μεταβολές που επέρχονται.

Η πρόσφατη εφαρμογή του καθεστώτος άμεσων ενισχύσεων μέσω του Ο.Σ.Δ.Ε., αφ' ενός έδωσε την ευκαιρία μερικής διόρθωσης του Αμπελουργικού Μητρώου, αφετέρου εμφάνισε μεγάλες αποκλίσεις του Μητρώου με το Ο.Σ.Δ.Ε., όταν οι κοινοτικοί κανονισμοί, προβλέπουν ταύτιση των δύο βάσεων.

Αναπόσπαστο τμήμα πλέον του Αμπελουργικού Μητρώου, αποτελεί η Δήλωση Συγκομιδής που προβλέπεται από τον ΚΑΝ (ΕΚ) 436/09, ώστε να σχηματίζεται πλήρης και δυναμική εικόνα, ενός αμπελοτεμαχίου

Παράλληλα τα περιεχόμενα της Δήλωσης Συγκομιδής, εμφανίζονται όμοια στην Αναλυτική Δήλωση Παραγωγής του οινοποιείου στο οποίο εισκομίστηκε η σταφυλική παραγωγή.

Με την αυστηρή προϋπόθεση ότι και στις δύο ανωτέρω δηλώσεις (Δήλωση Συγκομιδής και Αναλυτική Δήλωση Παραγωγής) εμφανίζεται ο κωδικός αμπελοτε-μαχίου θα πρέπει:

- ▣ Να διασφαλισθεί από τους μηχανισμούς του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η εφαρμογή της νομοθεσίας, σχετικά με την υποχρεωτικότητα, της υποβολής Ετήσιας Δήλωσης Συγκομιδής από τους αμπελουργούς (σ. με διαφοροποίηση για τις ΑΣΟ).
- ▣ Να παρέχεται δυνατότητα ηλεκτρονικής καταχώρισης της Δήλωσης Συγκομιδής από το σύνολο των αμπελουργών που εισκομίζουν σταφυλική παραγωγή αντίστοιχη όγκου, άνω των 1000 lt οίνου και να εφαρμοσθούν οι προβλεπόμενες διατάξεις, για την υποβολή δηλώσεων παραγωγής οίνου, από τους αμπελουργούς αυτούς.
- ▣ Να καταχωρούνται και να υποβάλλονται ηλεκτρονικά οι Αναλυτικές Δη-λώσεις Παραγωγής των οινοποιείων, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στην αναγραφή του κωδικού αμπελοτεμαχίου (και για τις ΑΣΟ).
- ▣ Να καταστεί συνυπεύθυνος ο οινοποιός για τα αναγραφόμενα στην Δήλωση Συγκομιδής του αμπελουργού, ο οποίος πρέπει να συμπλη-ρώσει την Δήλωση Συγκομιδής, επιδεικνύοντας τα παραστατικά διακίνησης ανά οινοποιείο.
- ▣ Να πραγματοποιείται αυτοματοποιημένος ηλεκτρονικός έλεγχος ο οποίος θα διασταυρώνει και θα ελέγχει στοιχεία των Δηλώσεων Συγκομιδής με τα στοι-χεία των Αναλυτικών Δηλώσεων Παραγωγής όπως:

 - ▣ Τον κωδικό αμπελοτεμαχίου, ο οποίος θα διασταυρώνεται αυτόματα και με το αντίστοιχο ηλεκτρονικό αρχείο του Αμπελουργικού Μητρώου
 - ▣ Τις ποσότητες παραγωγής σταφυλιών βάσει της δυναμικότητας των εκτάσεων
 - ▣ Τις ποικιλίες, που παραδίδονται με βάση τις αναγραφόμενες στην μερίδα του αμπελουργού στο Αμπελουργικό Μητρώο
 - ▣ Τον έλεγχο του μέσου όρου απόδοσης αμπελοτεμαχίου, όταν πρόκειται για σταφυλική παραγωγή, που προορίζεται για οίνους Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε.

Τις πληροφορίες θα πρέπει να διαχειρίζεται το ΥΑΑΤ πραγ-ματοποιώντας δευτεροβάθμιους ελέγχους, ενώ την ευθύνη των πρωτοβάθμιων ελέγχων θα έχουν περιφερειακά κέντρα. Οι έλεγχοι επιτάσσεται να είναι καθετοποιημένοι, να πραγματοποιούνται από μικτά συνεργεία όπως έχουμε προτείνει και να ξεκινούν από το αμπελοτεμάχιο έως τον έλεγχο αποθήκης του Οινοποιείου.

Μοναδική προϋπόθεση για την πραγματοποίηση και ασφαλή ροή των έλεγ-χων είναι η ύπαρξη ενός αξιόπιστου Αμπελουργικού Μητρώου, αφού αποτελεί βάση όλων των ελέγχων.

Για το λόγο αυτό απαιτείται άμεση σύγκλιση σύσκεψης με τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, προκειμένου το Αμπελουργικό Μητρώο να ταυτίζεται με το ΟΣΔΕ, αφού τα δυο Μητρώα προβλέπουν ακόμη και διαφορετικό τρόπο μέτρησης της έκτασης των αμπελοτεμαχίων.

Παράλληλα θα πρέπει άμεσα να προβλεφθεί η υποχρεωτική ηλεκτρονική καταχώριση των ετήσιων στοιχείων της Δήλωσης Συγκομιδής, από όλους τους αμπελουργούς και η ηλεκτρονική υποβολή των Αναλυτικών Δηλώσεων Παραγωγής από τους οινοποιούς. Επίσης απαιτείται η πλήρης απογραφή των οινοποιείων, με την συνδρομή του υπουργείου Οικονομικών, ώστε να ελεγχθούν και τα οινοποιεία τα οποία δεν υποβάλλουν δηλώσεις που προβλέπονται από την ΚΟΑ Οίνου και παραλαμβάνουν σταφυλική παραγωγή, που ουδέποτε δηλώνεται.

Τέλος θα πρέπει να γίνει συνείδηση στους εμπλεκόμενους με την παραγωγή στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, ότι νόμιμος οίνος προς διακίνηση είναι μόνον ο οίνος που εκπληρώνει τις προαναφερθείσες απαιτήσεις, που άλλωστε αντιστοιχίζονται με νομοθετικές υποχρεώσεις, οι οποίες εφόσον δεν εκπληρώνονται και σύμφωνα με αυτές, ο οίνος πρέπει να οδηγείται σε απόσταση, με έξοδα είτε του αμπελουργού είτε του οινοποιού.

Οι παρεμβάσεις αυτές είναι βέβαιο, ότι θα συμβάλλουν:

- στην μείωση των ποσοτήτων των παράνομα εισερχομένων σταφυλιών στον τομέα στον ευχερή έλεγχο, των προδιαγραφών που επιβάλλεται να έχει η σταφυλική παραγωγή που μεταποιείται προκειμένου να παραχθούν οίνοι ΠΟΠ και ΠΓΕ
- στην ανάπτυξη συνείδησης, για την προσφορά σταφυλικής παραγωγής, με όρους ποιότητας, σε συνάρτηση πλέον με την επιτακτική ανάγκη, διαφοροποίησης των τιμών σταφυλιών (και από τις ΑΣΟ), ανάλογα, με την ποικιλία και την ποιότητα και εν τέλει στην άνοδο, του επιπέδου τιμών της σταφυλικής παραγωγής.

Η ΚΕΟΣΟΕ προκειμένου να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα χρήσης και αξιοποίησης της σταφυλικής παραγωγής που δεν πρέπει να εισέλθει στον αμπελοοινικό τομέα, έχει αναπτύξει στο υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, την πρόταση που αφορά την επεξεργασία των σταφυλιών αυτών, προκειμένου να παραχθεί αλκοόλη, που θ' αποτελέσει την βάση παραγωγής του παραδοσιακού ελληνικού αλκοολούχου ποτού, που είναι το Ούζο.

Το σκεπτικό της πρότασης και το περιεχόμενό της έχουν ως εξής:

1. Η καταχώρηση της ελληνικότητας της επωνυμίας ΟΥΖΟ το 1989 [KAN(EK) 1576/89], για την Ελλάδα και την Κύπρο, μέχρι σήμερα δεν συνδυάστηκε με τις παραδοσιακές μεθόδους παραγωγής, που ίσχυσαν μέχρι περίπου την δεκαετία του 1980.

Για την παραγωγή του ούζου, ενώ στο παρελθόν χρησιμοποιούνται α' ύλες (ποικιλίες σταφυλιών σταφιδοποιίας, μελάσσα κλπ.) εγχωρίως παραγόμενες, σήμερα χρησιμοποιείται αλκοόλη, που στον μεγαλύτερο όγκο της αποκτάται από ευρωπαϊκές (Βουλγαρία) ή εισάγεται από Τρίτες χώρες (Ουκρανία, Τουρκία).

2. Παρ' ότι υπήρχε δυνατότητα ρύθμισης του θέματος χρήσης εγχωρίως παραγομένων α' υλών, για την παραγωγή αλκοόλης, το υπουργείο Οικονομικών κατέθεσε τον «Τεχνικό Φάκελο» του προϊόντος «ΟΥΖΟ» πρόσφατα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, χωρίς σχετική πρόβλεψη, δίνοντας την δυνατότητα χρήσης εισαγόμενης ή ενδοκοινοτικά αποκτούμενης αλκοόλης (γεωργικής προέλευσης).

3. Οι επιπτώσεις της ισχύουσας παραγωγικής διαδικασίας σήμερα είναι σημαντικές αφού:

- Η εισαγόμενη ή ενδοκοινοτικά αποκτούμενη αλκοόλη νέμεται τον μειωμένο κατά 50% ειδικό φόρο κατανάλωσης.
- Επιδεινώνεται το ισοζύγιο εμπορικών συναλλαγών, όταν υπάρχουν άφθονες γεωργικές α' ύλες ελληνικής προέλευσης, από τις οποίες θα μπορούσε να παραχθεί αλκοόλη
- Αποδυναμώνεται η παραγωγική διάρθρωση της χώρας και παράλληλα δεν παράγεται προστιθέμενη αξία για τις περιοχές που θα μπορούσαν εν δυνάμει να αποτελέσουν χώρους παραγωγής α' υλών, για το ούζο, με συνέπεια τον αφελληνισμό παραγωγής «ελληνικών προϊόντων»
- Παραπλανάται ο καταναλωτής, ο οποίος θεωρεί ότι καταναλώνει ένα ελληνικό προϊόν που μάλιστα έχει γεωγραφική ένδειξη, «ΟΥΖΟ Μυτιλήνης», «ΟΥΖΟ Καλαμάτας» κλπ.

Για τους παραπάνω λόγους η ΚΕΟΣΟΕ έχει υποβάλλει την εξής πρόταση:

✓ χρήση ελληνικής προέλευσης γεωργικών α' υλών εγχωρίως παραγομένων, για την παραγωγή αλκοόλης που χρησιμοποιείται για την παραγωγή του ΟΥΖΟΥ.

✓ χρήση των σταφυλιών διπλής και τριπλής χρήσης ή από των σταφυλιών αμπελώνες που δεν έχουν δικαιώματα φύτευσης για την παραγωγή αλκοόλης αφού:

- τα σταφύλια αυτά απαγορεύεται να οινοποιηθούν και στρεβλώνουν την αγορά οίνου

λαμβανομένου υπ' όψιν και ότι οι εκμεταλλεύσεις αυτές είναι δικαιούχες υψηλών στρεμματικών ενισχύσεων

- εξ' αιτίας της απαγόρευσης εισόδου στην οινικό τομέα, η Ελλάδα καταβάλλει υψηλότερα πρόστιμα στην ΕΕ αφού τα σταφύλια αυτά οινοποιούνται και διατίθενται στην αγορά.

Στην παρούσα φάση θεωρούμε ότι οι δυο προτεινόμενες δέσμες μέτρων δηλαδή:

- ο ηλεκτρονικός έλεγχος των εκτάσεων που παράγουν, σε συνδυασμό με επιτόπιους δειγματοληπτικούς ελέγχους και θεσμοθέτηση αυστηρού ποινολογίου και
- η χρήση της μη νόμιμης σταφυλικής παραγωγής στην κατεύθυνση της απόσταξης της, όπως προβλέπουν οι κοινοτικοί κανονισμοί

αποτελούν πρώτα μέτρα για την εξυγίανση του τομέα και την αποφυγή κατά-βολής υπέρογκων προστίμων.